

De Achteromkijkroute

Gemeente Voerendaal

Een verrassende ontmoeting met het landelijke leven in Ubachsberg

‘De Achteromkijkroute’ gemeente Voerendaal

een verrassende ontmoeting met het landelijke leven in Ubachsberg

Tijdens het wandelen zult u
onderstaande borden tegenkomen.

Symbool Bewegwijzering
met behulp van dit pictogram
kunt u de route gemakkelijk volgen

Symbool Kom Achterom
de ondernemers nodigen u uit om tijdens
openingstijden een kijkje achterom te nemen

Tevens wordt u in de tekst ook geattendeerd op
bezienswaardigheden en panoramische uitzichten.

Voor het volgen van de wandelroute kunt u kiezen
uit de afstanden 5,5 en 7,5 km. Zie kaart op pagina 5.

Welkom in de gemeente Voerendaal.

Een gemeente die u na deze wandeling
zeker als een ‘verrassende ontmoeting’
zult ervaren . . .

Het plateau van Ubachsberg, het hoogstgelegen kerkdorp van onze
gemeente, zelfs van heel Nederland, zo wordt gezegd. Uitermate geschikt
dus om al wandelend niet alleen ‘vooruit’, maar vooral ook eens wat vaker
‘achterom’ te kijken. Letterlijk over uw schouder achteromkijken of
achteromkijken in de tijd.

De gehuchten die nog volop rust en ruimte uitstralen, de wegekruisen en
kapelletjes met hun verwijzing naar een tijd dat er een natuurlijke verbon-
denheid bestond tussen geloof en het leven van alledag. De aanwezigheid
van wijngaarden, weer terug op hun oude plek. De vele graften langs de
Vrakelberg als pennestreken in een groen decor. De hoogstgelegen molen
van Nederland. Unieke vergezichten; hoe vaak je ook ‘achterom’ kijkt,
fotomomenten in overvloed!

Zal ik nog even doorgaan? Ga op pad, geniet en ervaar zelf, geïnspireerd
door de inhoud van dit boekje, wie ‘sjöen’ ook dit stukje van Voerendaal is.

Ellie Franssen - Muijtjens
Programmabestuurder ‘de Kunst van het genieten’

Ubachsberg
toont z'n landelijke karakter

heimwee, natuurlijk is het heimwee
naar de tijd waarin alles

overzichtelijk, vanzelfsprekend
en vooral zorgeloos was

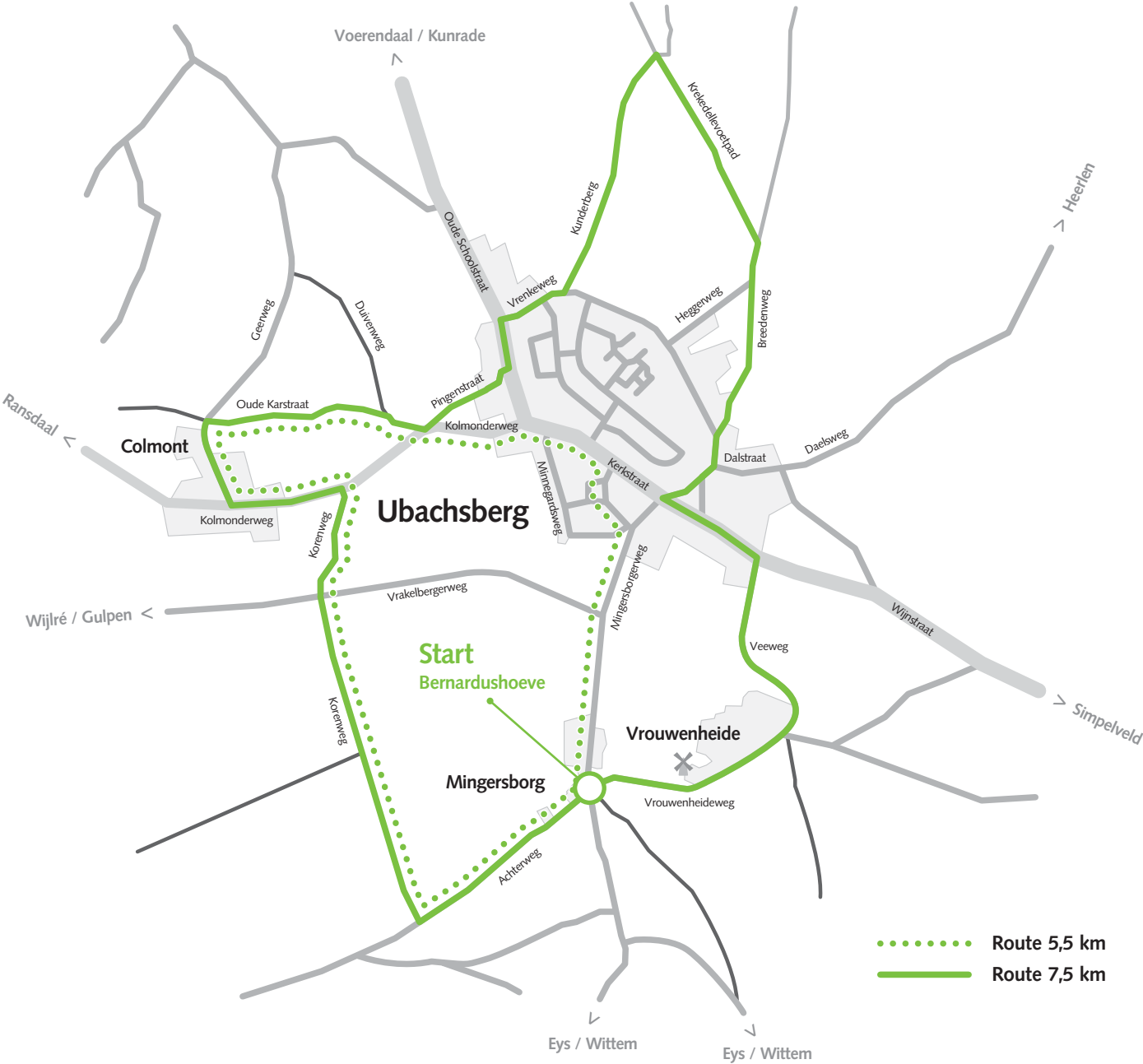
verlangen naar de geur van paarden
hooi en versgemaaid gras

in de weilanden rondom het dorp
ben ik al snel ingepalmd

door het vergezicht, een dichtbebladerd bos,
een stille plek, een windmolen aan de horizon

besef ik dat wat vertrouwd is blijft:
de warmte van het platteland

Bron: Peter Crombach, dorpsdichter van Voerendaal

Mingersborg

Vaak is de naam van de weg waaraan een buurtschap is gelegen, gelijk aan de naam van een buurtschap. Soms zit er echter een klein verschil tussen. Zo is de buurtschap Mingersberg gelegen aan de Mingersborg(erweg), de weg van Ubachsberg naar Trintelen. In oude documenten spreekt men van het leengoed 'Mingersborn' of 'Myngersborne'.

De karakteristieke Bernardushoeve, voor veel wielrenners, wandelaars en Mergellandrouters een welkom rustpunt, hoort sinds mensenheugenis tot dit buurtschap. De Bernardushoeve bestaat eigenlijk uit twee aaneengebouwde hoeves, deels uit Kunradersteen opgebouwd, het andere deel uit baksteen. Op de binnenplaats zijn hier en daar vakwerkfragmenten te zien, waarbij het leem door baksteen is vervangen. Via een smalle doorgang bereikt men het 'panoramaterras' waar, geheel in de geest van deze wandelroute, diverse manieren van achteromkijken bijeenkomen. De Bernardushoeve dankt zijn naam aan het feit dat de hoeve eigendom was van de Bernarduskerk. De hoeve kreeg dus de naam van de patroonheilige van de kerk.

De O.L. Vrouwekapel van Mingersborg, tegenover de Bernardushoeve gelegen, is bij uitstek een plek om bij stil te staan. Om een kaarsje aan te steken. Om even de ogen te sluiten en naar binnen te kijken. Want kijken en zien, in de brede zin van het woord, wordt juist in deze omgeving rijkelijk beloond. Inspirerende indrukken als voedsel voor lichaam en geest.

U start 'de Achteromkijkroute' bij de parkeerplaats van de Bernardushoeve op de hoek van de Mingersborgweg en de Vrouwenheideweg. **B P**

U staat met uw rug naar de hoofdingang van de Bernardushoeve en gaat rechtsaf > Mingersborg.

Aan uw rechterhand **P**

Ga vervolgens rechtsaf de Korenweg in (tegenover het bord 'fietsknooppunt 88', vóór Eikenhof).

Bovenop heuvel, nabij bank en bomen. **P**

Panorama Korenweg

Een boeiend uitzichtpunt, zover het oog reikt en in welke windrichting je ook tuurt. Op deze plek wordt duidelijk dat het Zuid-Limburgse heuvelland geen landschap van 'bergen' is, maar eerder een landschap van dalen. Miljoenen jaren geleden is dit landschap gevormd. Puur en doorleefd. En nog steeds indrukwekkend door de grootsheid en weidsheid, maar tegelijk intiem. Want vanaf dit punt lijkt alles wat deze streek te bieden heeft binnen handbereik te liggen en in een notendop te vangen.

Met de klok mee ligt uiterst links de hooggelegen televisiemast in Eys. Ook aan de linkerkant, maar dan in het dal, Wijlre. Recht voor ons Colmont, meer naar rechts Ubachsberg en wie de moeite neemt om ook hier letterlijk achterom te kijken, ontdekt de molen van Vrouwenheide.

Koeien staan loom te herkauwen. Zouden ze beseffen van welk fantastisch landschap ze deel uit maken? In ons langzamerhand haast volgebouwde land is dit vergezicht vol rust en ruimte ongetwijfeld een verademing.

Even verzonken in een andere wereld, die naïef en dromerig maakt. In dit venster op de wereld overheerst de stilte, de tomeloze stilte. Enkel verstoord door een veldleeuwerik die steeds hoger in de lucht verdwijnt, totdat je 'm uiteindelijk niet meer kunt zien.

Onderaan de heuvel steekt u de weg over.
Let op! Dit is een gevaarlijke kruising.

U vervolgt de weg weer omhoog (Korenweg).
Bovenop heuvel. **P**

Bij eerstvolgende T- splitsing gaat u linksaf (voetpad). > Aan de rechterkant ziet u
Camping Colmont. **B**

Blijf de weg rechtdoor volgen > Bij de kapel
gaat u rechtsaf, de Geerweg in.

Colmont

Een warme motregen geeft de omringende weilanden een zomerse geur. Het is de frisheid van gras en wilde bloemen. Huizen en boerderijen, opgetrokken uit gele, naar melkweit neigende steen, hebben onmiskenbaar een zuidelijke uitstraling waardoor je je hier makkelijk in het buitenland waant. Het pittoreske vlekje Colmont, met zo'n 80 inwoners, is een oase van rust. Zelfs wanneer in het zomerseizoen het aantal 'inwoners' tijdelijk wordt uitgebreid met de gasten van Camping Colmont. Want juist deze gasten weten al het mooie wat de streek biedt op waarde te schatten en genieten volop van de spreekwoordelijke 'Limburgse' gastvrijheid.

Wat die rust betreft is het in vroeger tijden wel eens anders geweest. In september 1944 werd rondom Colmont hevig gevochten. Terwijl in een straal van anderhalve kilometer rondom het dorp dertig zware bommen vielen, bleef Colmont zelf gespaard. De angst dat er ook in Colmont slachtoffers zouden vallen, was in die septembermaand groot. Nog tijdens de oorlog ontstond het plan om - mocht Colmont ongeschonden uit de oorlog komen - een vredeskapel te stichten.

Toen duidelijk werd dat de oorlog echt voorbij was, moest het voornemen om een kapel te bouwen dan ook worden uitgevoerd. Er werd besloten om op iedere eerste zondag van de maand bij elk huis geld in te zamelen. Intussen kregen de bouwplannen gestalte. De kapel, toegewijd aan St. Cornelius, patroon van boeren en gehoornd vee, werd in 1946 ingezegend. In Colmont wordt achteromkijken rijkelijk beloond en is het meer dan de moeite waard om ook even die éne straat waar de route nou net niet loopt te bezoeken.

Bij borden 'Colmont 60' P
gaat u rechtsaf (voetpad).

Wegkruisen

Wegkruisen en kapelletjes zijn niet weg te denken elementen in het Zuid-Limburgse landschap. Ze horen er en vormen markante punten. Ze staan op kruisingen van wegen, bij een boom, op een hoogte in een wei of zomaar langs een akker. Maar onmiskenbaar vaak een bron van stilte en schoonheid.

Over de oorsprong van menig wegkruis is niets of weinig bekend. Van andere weet men dat ze geplaatst zijn om te herinneren aan een bijzondere gebeurtenis, zoals een ongeluk, een moord, een dankkruis voor de goede oogst of omdat een dorp van een bepaalde ziekte gespaard bleef. Vroeger was een kruis een pleisterplaats tijdens een processie en werd het door mensen in de omgeving opgericht en onderhouden. Ruim vóór kerkelijke feestdagen werden ze opgeknapt of geverfd en op de feestdagen zelf versierd met bloemen. Tegenwoordig is de belangstelling voor deze kruisen niet meer zoals vroeger, reden waarom diverse verenigingen zoals IVN of Heemkunde werkgroepen hebben opgericht met als doel de instandhouding en het onderhoud van wegkruisen of kapelletjes.

In deze streek treffen we vaak een lindeboom aan bij wegkruisen en kapellen. Er is namelijk geen andere boom die al eeuwenlang - letterlijk en figuurlijk - zo geworteld is in de Limburgse cultuur. De lindeboom werd van oudsher beschouwd als beschermer van huis en haard.

Het is juist dit 'achteromkijken' in de tijd, het zijn juist deze kleine details die ons bewust maken van het leven. Want het is misschien wel zo'n wegkruis dat ons uitnodigt om zelf uiting te geven aan het bijzondere dat in ieder van ons is.

Halverwege in het dal kunt u genieten van een indrukwekkend panorama. **P**
> Bij het einde van het voetpad (bij bank en kruisbeeld) gaat u rechtdoor.

Lange route > Indien u kiest voor de route van 7,5 km leest u verder op pagina 17.

Vervolg Korte route > Bij T-splitsing steekt u de weg over en loopt u over het voetpad naar links.

U blijft dit voetpad rechtdoor vervolgen (aan uw rechterkant ziet u sportcomplex In Gen Anker).

Ga bij de splitsing, bij de ANWB wegwijzer, rechtdoor de Kerkstraat in.

Ubachsberg

Ubachsberg ligt bovenop een plateau. Wie Ubachsberg wil bezoeken moet - van welke kant men ook komt - bergop gaan. Het dorp ligt als het ware als een 'eiland' op een heuvel. Dit 'Eiland van Ubachsberg' staat te boek als bijzonder aardkundig object. Het betreft een 'eiland' gevormd door de tussen de 1-2 miljoen jaar geleden hier stromende 'Oostmaas' (Oostelijk van Ubachsberg) en de naar het noorden stromende 'Westmaas'.

Aan de oppervlakte zijn nog steeds overblijfselen van verwerings- en verkiezelingsprocessen uit het Tertiair te vinden. Gedurende de verschillende ijstijden is het gebied steeds afgedekt met een dikke laag löss. Deze plaats, in het Limburgs Gen Berg genoemd, is hoogstwaarschijnlijk vernoemd naar de familie Ubachs, die er volgens de archieven al in 1454 woont. Later, in 1652, is er sprake van Ubachs-Berghe. Achteromkijken in de geschiedenis leert ons dat, ten tijde van de hertog van Brabant, bij een hertelling in 1526 Ubachsberg 19 huizen telt. Een nabijgelegen buurtschap als Colmont, van oudsher nauw verbonden met Ubachsberg, bestond toentertijd uit slechts 3 huizen. Winthagen, verscholen in een plooi in het Zuid-Limburgse landschap, telde 7 huizen en Mingersborg (nabij Vrouwenheide) 5 huizen. Ubachsberg maakt deel uit van de Gemeente Voerendaal, maar is een kern met een geheel eigen identiteit en karakter.

Achteromkijkend naar het verleden zien we vooral een bescheiden rol voor het dorp. Door de recente aanpassingen is het er vandaag de dag goed toeven, al blijft het behoud of opnieuw realiseren van algemene voorzieningen een aandachtspunt. Maar Ubachsberg is ambitieus genoeg om ook de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Bij de splitsing, Kerkstraat / Minnegardsweg, gaat u rechtdoor. > Blijf deze weg vervolgen.

St. Bernarduskerk Ubachsberg

Bij de ingang van de kerk van Ubachsberg komen indrukken van het rijke roomse leven weer boven. Een bijzondere atmosfeer, die ontstaat uit de verbinding tussen architectuur en het geloof. Want direct naast de kerk bevindt zich de missieprocuur van de Montfortanen en op het kleine pleintje kijkt een statig Heilig Hartbeeld de Kerkstraat in.

Van oudsher behoorde Ubachsberg tot de parochie St. Laurentius te Voerendaal en moesten de inwoners voor dopen, trouwen, begravenissen en de dagelijkse mis de lange voettocht naar Voerendaal afleggen. In 1841 werd het dorp Ubachsberg een zelfstandige parochie. In datzelfde jaar werd er een nieuwe, eenschepige kerk met ingebouwde westtoren gebouwd. Tussen de kerk en het Bernardusplein werd het kerkhof aangelegd. Op het kerkhof werd in 1862 langs de straatkant een grafkelder gebouwd waarin de geestelijken van de parochie konden worden bijgezet. De kerk is opgetrokken uit deels rode baksteen en deels uit Kunradersteen, die uit nabijgelegen groeves werd gewonnen. De steen wordt in tegenstelling tot mergel meestal niet in blokvorm verwerkt maar ruw gekapt gebruikt. De verwerking van de Kunradersteen in deze kerk is in dit opzicht bijzonder. Vijf kanten (vier metselzijdes en binnenkant) zijn zo gezaagd dat deze glad zijn en de stenen nauw op elkaar aansluiten. De zesde kant, de buitenste zijde, is ruw gekapt, wat de kerk een bijzondere aanblik geeft. In 1924 zijn de zijbeuk, een transept en een koor aangebouwd.

Op de trappen mijmer ik nog even over het vermeende religieuze verleden. Over hemel en hel, heiligen en demonen, geloof en rede. En kom tot de conclusie dat deze kerk de geest uitademt van het dorp Ubachsberg: geen uiterlijk vertoon, maar puur en gewoon.

Direct voor u ziet u de St Bernarduskerk. **B**

> Achter de kerk gaat u rechtsaf (Bernardusplein).

Bij de T- splitsing met Jozefstraat gaat u naar links. > Ga bij de volgende T- splitsing de 2e straat rechts: Mingersborgerweg (let op: niet Vloedsgraaf!).

Bij de eerstvolgende splitsing gaat u rechtdoor (volg het voetpad). **P**

U bent aangekomen bij de Bernardushoeve, het eindpunt van de korte route.

Lange route (vervolg van pagina 13)

Bij T-splitsing links, links aanhouden en direct weer linksaf de Pingestraat in (bij kruisbeeld). **P**

Ook bij de paaltjes blijft u de weg vervolgen. > Ga bij de eerstvolgende splitsing naar links (Oude Schoolstraat).

Kapel aan de Oude Schoolstraat

Om meer te begrijpen van karakteristieke gebouwtjes zoals dit kapelletje is het niet alleen noodzakelijk, maar ook gewoon interessant om achterom te kijken in de tijd. In 1916 kocht Matthias Klinkenberg de boerderij die naast het kapelletje ligt. En uit dankbaarheid dat het met die koop allemaal goed gelopen was, heeft boer Matthias in 1919 deze kapel gesticht.

Op het eerste gezicht een typisch 'Mariakapelletje' zoals we er zo velen aantreffen in Zuid-Limburg, maar dit blijkt niet juist. Het is een kapel van Altijddurende Bijstand. Dat is te zien aan het biddende Maria-beeldje in de nis. Dat beeldje staat er al sinds de stichting van de kapel. De buitenkant is van Kunradersteen, een typische steensoort die we in deze omgeving al vaker zijn tegengekomen.

Het kapelletje is in 1984 gerenoveerd door de buurtvereniging Oude Schoolstraat, en daarmee weer voor jaren veiliggesteld als uniek en typisch kleinood. Een devote en haast hemelse plek om letterlijk en figuurlijk even bij stil te staan. De omgeving is doorspekt met religieuze elementen zoals wegkruisen en kapelletjes. Ze zijn als het ware verankerd in de streek en getuigen van een lange christelijke traditie. Belangrijker nog is dat zij ook vandaag de dag een plek van bezinning, inspiratie en rust bieden.

Ga direct de eerste weg rechtsaf (Vrenkeweg).

Hier vindt u de Oude kei, de Beatrixboom **B** en Boerderijwinkel Spee.

Tegenover de Bostenstraat gaat u rechtdoor. **P**

Ga nu de eerste weg linksaf (bij wegkruis) en vervolgens alsmar rechtdoor.

Gaandeweg kunt u weer genieten van een schitterend panorama. **P**

Natuurgebied nabij Kunderberg

Dit natuurgebied is gewoon een pláátje, in welke richting je ook kijkt. Voor wie het verschil tussen kijken en zien begrijpt én beheerst, is hier veel te beleven. Veel moeite hoeft je daarvoor echter niet te doen want de schoonheid van het landschap ontvouwt zich als vanzelf voor je ogen, als een fantastisch en overweldigend decor.

Wie wat nauwkeuriger kijkt, zal in elk jaargetijde getroffen worden door bijzondere details. Wat hier en nu telt is onbeschaamd genieten. Van de stille plekjes voor een romantische dag. De zon aan een onbewolkte hemel. De geur van de bloemen en de diepte van hun kleuren. Even pauzeren in zoet geurend gras. En genieten van een stukje paradijs op aarde. Vooral in het voorjaar en de zomer bieden de lössakkers een rijke aanblik van wilde bloemen, waaronder een aantal bijzondere planten.

Het gebied grenst aan het natuurreservaat De Kunderberg, een langgerekte helling bestaande uit kalkgrasland. Hier bevinden zich de laatste groeiplaatsen in ons land van planten, die vroeger tot de gewone onkruidflora behoorden, maar inmiddels als 'bijzonder' of 'zeldzaam voorkomend' aangeduid worden. Vanwege de grote wetenschappelijke waarde van de flora en fauna in dat specifieke deel is de helling dan ook niet toegankelijk. Maar de natuur houdt zich ook hier niet aan grenzen, zodat menig bijzondere plant óók zomaar elders in het gebied kan voorkomen. Wanneer we weer 'terug' richting Ubachsberg lopen, zien we naast de aanwezige droogdalen aan de rechterhand zogenaamde 'grafter'. Een graft is een knik of trede op een heuvelhelling, waardoor deze in een aantal terrassen wordt verdeeld. Men treft ze alleen aan op de heuvels in Zuid-Limburg. Belangrijkste functie was en is het tegengaan van erosie.

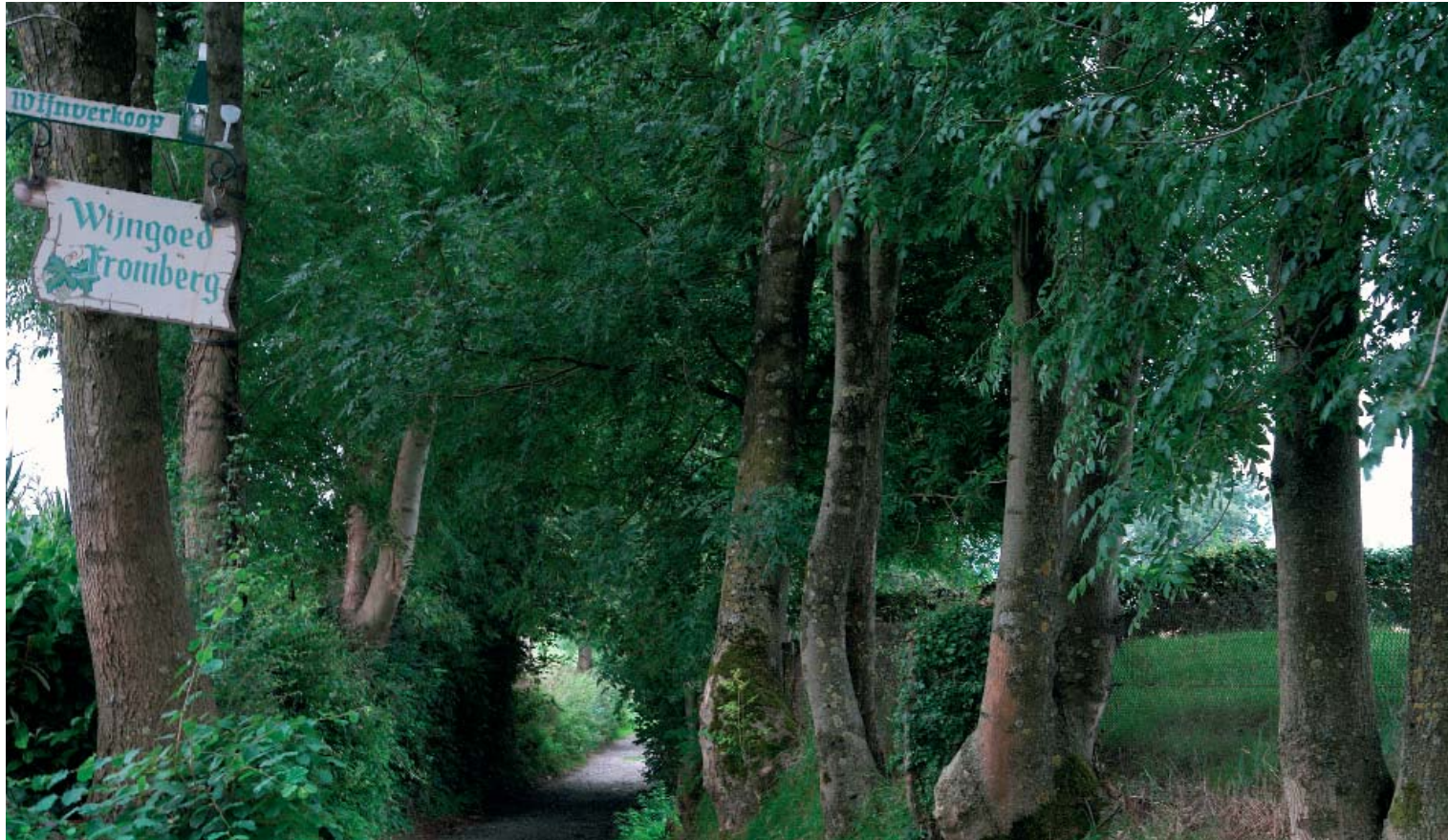
Aan het einde van de weg gaat u de eerste weg 'scherp' rechtsaf. Links en rechts van dit pad ziet u de bijzondere 'grafter'. **B**

Blijf het pad rechtdoor vervolgen. **P**
> Aan het einde van het pad (verharde weg) gaat u rechtsaf. > Vervolgens loopt u bij de splitsing rechtdoor.

Hier ziet u het Kruisbeeld 'Es God Bleef'. **B**

U wandelt door de 'holle weg' en blijft deze weg rechtdoor vervolgen.

Aan uw rechterhand ziet u Wijngoed Fromberg. **B**

Wijngoed Fromberg

De typische holle weg die naar Wijngoed Fromberg voert vormt bij voorbaat al een romantisch decor. Maar een beetje uitleg is voor de goede orde wel noodzakelijk: hier in Ubachsberg bevindt zich het onvolprezen wijngoed Fromberg, maar de feitelijke wijngaard bevindt zich tussen Ubachsberg en Wijlre.

De 2,5 hectare grote wijngaard bevindt zich op een zuidelijke, steile helling met een sterk kalksteenhoudende grond. Deze kalksteen draagt in belangrijke mate bij aan het karakter en de kwaliteit van de ‘Fromberger’ wijn. Het succesvolle verhaal van de familie Wiertz begint in 1991 wanneer enkele duizenden druivenstokken van verschillende rassen geplant worden. Sindsdien wordt er met passie en grote kennis van zaken gewerkt aan een continue kwaliteitsverbetering. De wortels van de druivenstokken dringen diep door in de harde, kalksteenhoudende grond waardoor zij in staat zijn een rijke verscheidenheid aan mineralen op te nemen. Het is de kunst om wijn te maken die het karakter van de bodem én de druif optimaal tot uitdrukking brengt. De bevlogen wijnmakers van Wijngoed Fromberg beheersen die kunst en weten het beste uit de druif naar boven te halen. Dit resulteert in een opbrengst van duizenden liters wijn met karakter.

De ‘Fromberger’ wijn is een echte streekwijn: een droge, witte wijn, zacht en aangenaam van karakter, puur en zuiver. Maar welke bewoordingen je ook kiest: wijn moet je proeven. Tijdens een rondleiding aan Wijngoed Fromberg bezoekt u een gastvrij bedrijf waar vakmensen met passie u alles vertellen van het moment van het planten van de druivenstok tot het moment waarop ú geniet van deze heerlijke, echte Limburgse wijn. Zo proeft u letterlijk en figuurlijk de sfeer van het Limburgse land.

Vanaf dit punt blijft u de route rechtdoor vervolgen. > Bij eerstvolgende splitsing gaat u linksaf (Hunsstraat). Op de hoek ziet u het Mariabeeld. **B**

Bij de splitsing gaat u rechtdoor (Hunsstraat). > Aan uw linkerhand bevindt zich Restaurant De Leuf. **B** > Bij het voetpad aan de linkerhand de weg rechtdoor vervolgen. > U passeert meerdere Zuid-Limburgse carréboerderijen van Kunradersteen. **B**

Bij de kruising met de Kerkstraat gaat u naar links (richting Simpelveld). > Blijf deze straat alsmaar vervolgen. > Aan het einde van de bebouwing, bij kruising, rechtsaf: Veeweg. Aan weerszijden van deze weg. **P**

Blijf, in de bocht, de verharde weg aanhouden. > Bij het bord P-Vrouwenheide aan uw rechterkant blijft u de weg rechtdoor vervolgen. > Bij de kruising (met kruisbeeld aan linkerhand) de weg rechts aanhouden. > Aan uw rechterhand: uitzichttableau Vrouwenheide. **P**

Panorama Vrouwenheide

'Het dorp ligt zeer hoog zodat men van hier ongeveer 50 kerktorens kan tellen. Men kan zelfs den boschrijken Lousberg bij Aken zeer duidelijk onderscheiden.' Dit citaat is afkomstig uit het Aardrijkskundig Woordenboek van Nederland van P.H. Witkamp, in 1877.

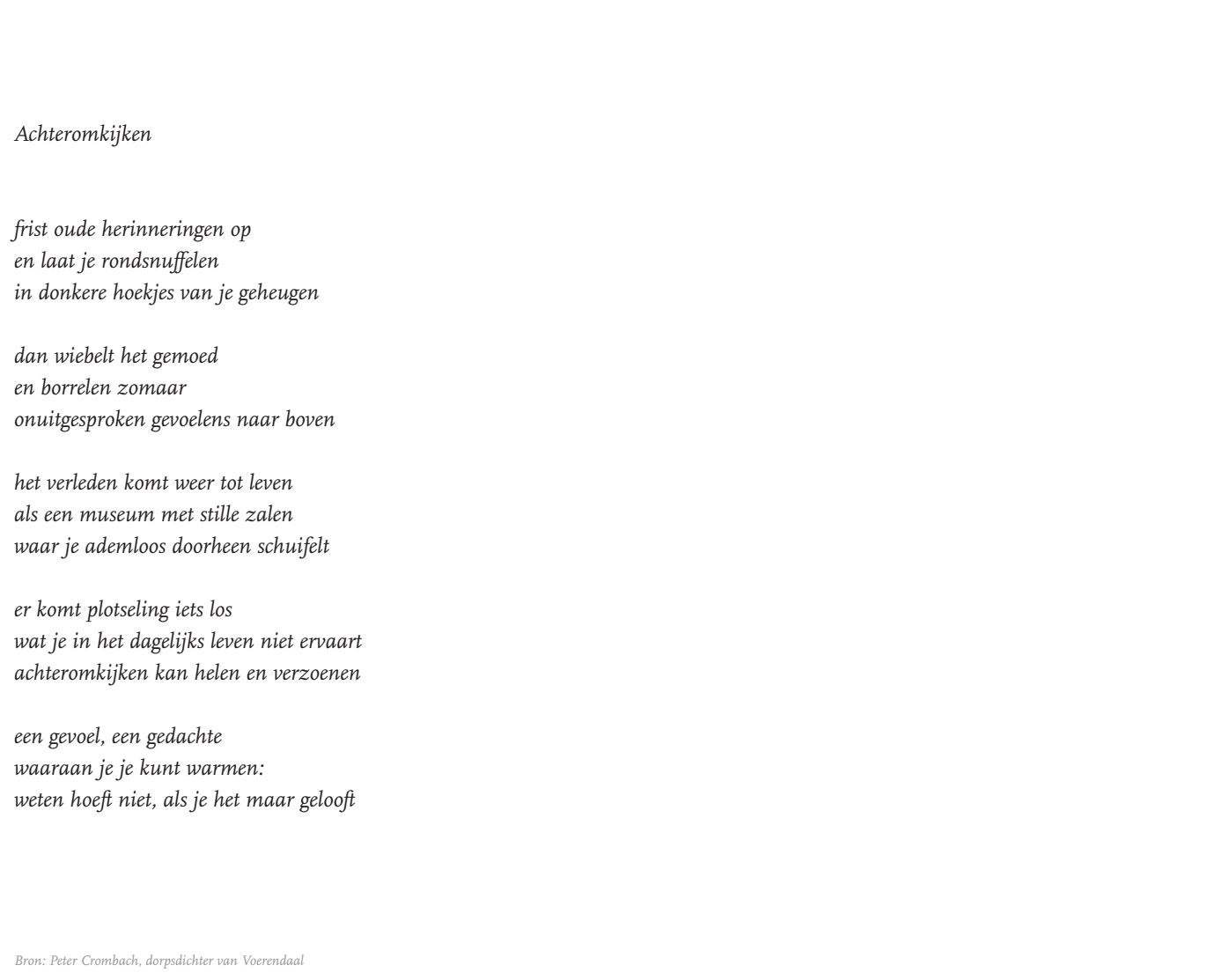
Afgezien van enkele details lijkt de tijd hier stil te hebben gestaan. Want nog steeds is - bij helder weer - het vergezicht adembenemend en voor wie de moeite neemt om er even bij stil te staan, geeft het landschap zijn geheimen prijs. Een mooier en indrukwekkender decor is haast niet denkbaar, hier kijk je je ogen uit. Er is een plateau aangebracht met daarop verwijzingen naar diverse richtingen. Van links naar rechts is eerst het Imstenraderbos in Heerlen (op zo'n 2,5 km afstand) waar te nemen. Recht vóór ons de Duitse Eifel, haast binnen handbereik, maar toch nog op zo'n 20 km afstand. Iets meer naar rechts ligt Aken met 12 km toch nog ietsje dichterbij. In diezelfde hoek ligt de Vaalserberg, maar ook de kerk van Vijlen.

Het is alsof alle drukte hier even uit je hoofd waait. Voor iemand die een beetje gevoelig is voor alle indrukken die dit oneindig mooie vergezicht oproept, is dit dé plek om even de waan van alledag te verlaten. Iets verderop bevindt zich de windmolen 'Op de Vrouwenheide', een blikvanger in het Limburgse heuvellandschap. Gebouwd op een hoogte van zo'n 216 meter boven N.A.P. is deze uit 1858 daterende molen de hoogst gelegen windmolen van Nederland.

Molen Vrouwenheide. [B](#) [P](#)

Blijf de weg rechtdoor vervolgen; aan uw rechterhand [P](#) tot aan de Bernardushoeve.

Dit is het eindpunt van de lange route en tevens het eindpunt van 'de Achteromkijkroute'.

Achteromkijken

*frist oude herinneringen op
en laat je rondsnuffelen
in donkere hoekjes van je geheugen*

*dan wiebelt het gemoed
en borrelen zomaar
onuitgesproken gevoelens naar boven*

*het verleden komt weer tot leven
als een museum met stille zalen
waar je ademloos doorheen schuifelt*

*er komt plotseling iets los
wat je in het dagelijks leven niet ervaart
achteromkijken kan helen en verzoenen*

*een gevoel, een gedachte
waaraan je je kunt warmen:
weten hoeft niet, als je het maar gelooft*

Bron: Peter Crombach, dorpsdichter van Voerendaal

‘De Achteromkijkroute’ gemeente Voerendaal

een verrassende ontmoeting met het landelijke leven in Ubachsberg

Colofon

Deze brochure is een uitgave van de gemeente Voerendaal in samenwerking met VVV Zuid-Limburg. Wij hebben deze brochure met de meeste zorg samengesteld. Alle informatie hierin wordt echter verstrekt zonder aansprakelijkheid onzerzijds. Niets uit deze brochure mag worden verveelvoudigd.

© Gemeente Voerendaal & VVV Zuid-Limburg 2007

Coördinatie

gemeente Voerendaal, François Kool en Jos van den Boom; VVV Zuid-Limburg, Moniek Claessen en Kim de Boer

Gedichten en algemene tekst

Peter Crombach

Voorwoord

Programmabestuurder Ellie Franssen-Muijtjens

Routebeschrijving

Peter Crombach en Elly Swelsen, Voerendaal

Fotografie

Romy Finke

Vormgeving

Het Vormlab, Heerlen

Druk

SchrijenLippertzHuntjens, Voerendaal

Deze brochure is in opdracht van Gemeente Voerendaal ontwikkeld door VVV Zuid-Limburg.

